

J 64
1292 p.i. 201.097

EESTI
RAHMUS-
RAAMATUKOGU

POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 52 (418)

23. detsembril 1929 a.

IX. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
poolaastas " 5.—
veerandaastas " 2.50

Kohtu- ja siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Kr. 8.—
poolaastas " 4.—
veerandaastas " 2.—

Üksik number maksab 25 senti.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-47
Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Kr. 40.— || 1/4 lehek. Kr. 10.—
1/2 " " 20.— || 1/8 " " 5.—
1/3 " " 13.50 || 1/16 " " 2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Aadressi muutmise 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) A. Liit, Kiir- ja ajasüütamisest. 2) Itaalia kõrgem politseikool. 3) Traadita telegraaf politsei teenistuses. 4) Ed. Klumberg, Kehalisest kasvatuses politseis. 5) Ametlik osa. 6) Küsimusi ja kostmisi. 7) Välismailt. 8) Kuulutusi.

Kiir- ja ajasüütamisest.

A. Liit.

Kiirsüütamise all on mõeldud seesugune süütamisviis, kus ilma eriliste ettevalmistusteta süüdatud tuli põletamisobjekti otsekohe — lähemate silmapilkude jooksul — leekidesse paneb, ajasüütamiste all aga mitmesuguste eriliste vahendite tarvitamine süütamiseks, mis annavad tule põletamisobjektile edasi alles teatava aja möödumisel pärast nende ülesseadmist.

Sellekohased vaatlused näitavad, et tulesüütamise motiivide ja tehnika vahel valitseb teatav side (muidugi, mitte ilma eranditeta). Nii võib panna tähele, et süütamistel, mille motiiviks oli kättemaks või teise kuriteo (enamasti mõrtsukatöö) varjamine, tarvitatakse kiirsüütamist, kuna varanduse omanik, kes punase kuke kaasabil tahab saada kätte kinnitussumma, valib sagedasti oma eesmärgi saavutamiseks ajasüütamise.

Kiirsüütamise tehnika iseendast on lihtlabane; tema abinõud on harilikult tuletikk, „välgumihkel“, lahtise leegiga lamp või küünal või hõõguvad söed, kusjuures tuli pistetakse vahetult põletamisobjekti küljes olevasse kergesti tuldvõtvasse ainesse, nagu heinad küünis või põõnigul, katuseräästas (õlgkatusel), laastud, kuivad raod ja rohi (metsapõlemisel) jne. Kuid tegeliku süütamise puhul ka kiirsüütaja peab arvestama mõnesuguste paratamatute ja omastkohast küllalt kaaluvate asjaoludega. Üks seesugustest asjaoludest on tule (suitsu) kiire ilmsilkstulek kohe pärast süütamist, mis vastavates tingimustes võib teha küsitavaks süütaja tähelepanemtu eemaldumise süütamiskohalt (näit. valgel ajal, inimeste läheduses olles). Seetõttu süütaja riskeerib kasutada kiirsüütamist harilikult sel korral, kui ta usub enda olevat väljaspool tunnista-

jate nägemispiirkonda või kui ta loodab jõuda enne tule lahtipuhkemist julgesse kohta. Kuna aga sellele lisaks tulesüütamiste puhul süütaja otsimine algab harilikult nende inimeste hulgast, kellel arvatakse olevat selleks süütamiseks motiiv, siis süütaja peab mõtlema loomulikult ka oma süütuse tõendamise vahenditele juhuks, kui peaks hakatama teda kahtlustama. Viimastest seisab esikohal alibi tõendamine, ja selleks plaanitsetakse mõnikord üsna huvitavaid trikke. Nii tõttas maal keegi noormees kohe pärast vihamehet hoonete põlemapanemist tuttava neiu juure „ehale“, nimetas neiu, kes magas lauda lakas, nii tulles kui lahkudes meelega vale kellaaja, mida neiu ülekuulamisega heas usus kordas, kuna tal polnud võimalik kontrollida noormehest nimetatud kellaagu. Teiseks ei ole kaugeltki igakord kohal kergesti tuldvõtvaid ja tuldedasiandvaid aineid, millesse kiirsüütaja võiks pista tule. See sunnib süütajat tegema mõnesuguseid ettevalmistusi, nagu kandma kokku õlgi, laaste, valama süüdatavaid aineid üle petrooleumi või bensiiniga, tihti tooma neid kodunt kaasa või ostma selleks otstarbeks poest. Süütematerjaliga kohal talitamine, selle kaasaskandmine või ostmine jätab aga jälgi, mis asjaolude kohaselt võivad muududa hukutavaks süütajale. Kuidas isegi pealtnäha nii tühine asitõendus, nagu harilik tikutops, võib otsustada süütaja saatuset, sellest järgmine kena näide: Aastat paar tagasi põles ühes Virumaa alevis öösel osaliselt maha kahekordne puumaja. Juurdluseandmestiku põhjal tuli arvestada süütamisega, kuid keegi polnud näinud süütajat ega süütamist. Tule algkoha lähedusest leiti ainsam asitõendus — tikutops, millest tarvitatud ainult mõned tikud. Teiste hulgas langes süütamise kahtlus ka samas majas elutsevatele kingseppadele, kes oli kinnitanud oma teadupärast kasina töötoasiseseadet ülemääralt kõrge summa eest tule vastu. Igaks juhaks kuulus juurdlust toimiv ametnik lähemast poest järele, kas neil sarnaseid tuletikke müügil, nagu leiti tulikahjupaigalt ja kellele neid viimasel ajal müüdnud. Selgus, et teiste hulgas ka kahtlusealolev kingsepp oli ostnud tulikahju eelõhtul ühe topsi seesuguseid tuletikke ja selle kõrval ka veel see asjaolu, et tähendatud kingsepp, olles mittesüütaja, ostis tuletikke alati topshaaval. Järgneval ülekuulamisega kingsepp ei võinud

ette näidata eelmisel õhtul ostetud tuletikke ka seletada, kuhu ta need pannud. Sellest sattus mees seevõrt segadusse, et viimaks puhtsüdamlikult tunnistas süütamise üles.

Kiir- ja ajasüütamise piiripealse juhtumina võiks võtta järgmise süütamiskatse, mis leidis aseme Harjumaal. Nimelt märkas ühe hiljuti valmissaanud jahuveski omanik öösel välja minnes oma veskikoja põranda all kahtlast valgusekuma, järelevaatamisel leidis sealt pajuvitstest pununud kartulikorvi jäänused hõõgivate süte ja poolpõlenud lauatuikikestega. Kahtlus süütamises langes alul mõldri konkurendile, kuid kartulikorvi resti päritolu selgitamisel võttis asi uue pöörde. Nimelt selgus teadete kogumisel, et kohalik poodnik müüs muu seas ka pajuvitstest punutud korve, ja kui talle näidati süütamispaigalt leitud korvi jäänuseid, võis ta vastava eritunnuse varal tõendada, et leitud korv ühes teise samasuguse korviga oli mõne aja eest müüdnud tema poest ühele kohalikele talunikule. Juhatatud talu perenaiselt nõuti nüüd tähendatud korvide ettenäitamist, kuid ta võis näidata ette ainult ühe korvi, kuna teist ei leidunud kõige hoolsamale otsimisele vaatamata, olgugi et perenaise seletuse järgi see korv eelmisel päeval olnud alles. Süütamiskahtlus langes talu peremehet, kellel võis olla motiiviks kättemaks mingisuguse vana viha pärast. Kahtlust suurendas ka veel see asjaolu, et kahtlustatava kuuri alt leiti lauatuikikesi, mis puusordilt vastasid süütematerjaliks tarvitatud lauatuikikestetele. Viimaste hulgas väärts erilist tähelepanu saarepuust kirvevarre otsast saetud tükk, mis hästi sobis kahtlusaluse kuurist leitud pooliku kirvevarrega.

Ajasüütajast on kahtlemata kõige populaarsem küünal. Viimane püstitatakse kuhugi varjatud paika kergesti tuldvõtivate ainete keskele, milliseid paremaks eduks niisutatakse petrooleumi või bensiiniga, süüdatakse küünal põlema ja minnakse ise harilikult kaugemale äri- või külastamise käigule, et kindlustada usaldatav alibi. On küünal põlenud lõpuni, siis võtavad küünaljalal olevad ained tuld ja „mõistatuslik“ tulikahju ongi käes. Selle võtte tarvitamisest on meil teada mitu juhtu, mis tulid avalikuks seetõttu, et tuld märgati enne, kui ta oleks jõudnud areneda tulikahjuks. Nii märkas Petserimaal talu teenija ühel õhtul heinaküünis kahtlast

valgusekuma ja leidis vaatama minnes heintesse pistetud pooleripõlenud küünla; teisel juhtumil äriomanik oli asetanud põleva küünla õhtul pärast äri sulgemist äriruumi kergesti tuld võtva kauba keskele, kuid seejuures eksinud küünla põlemise kestvuse arvestamisega, mille tagajärjel äriteenijad hommikul äri avades leidsid ja kustutasid viimasel silmapilgul süütevärgi.

Ins. S. Nelkeni järgi on kirjeldatud ajasüütamise võtte ka Saksamaal suures aus. Muu seas jutustab Nelken juhtumist, kus keegi äriees oli asetanud põleva küünla vastavalt balanseeritud lauakaalu ühele kausile, mille kohale riputanud kergesti tuld võtvaid esemeid seesugusesse kõrgusesse, et kaalukaasi kerkides (äraripõlenud küünla raskuse vähenemise mõjul) küünlaleek oleks pidanud ulatuma neid süütama. Õnnetuseks äriees aga ei arvestanud küllalt täpselt sellega, et küünal põledes muutub ka lühemaks ja nii saadi seekord tema küllalt raffineeritud triki jälile.

Käesoleva aasta oktoobrikuul Pärnus Jännesselja tänaval asetleidnud tulesüütamine näib ka kuuluvat küünlavõtete hulka, kuigi vaatlusel ei leitud küünlaid, kuna tuli oli arenenud juba seevõrt suureks, et võis hävitada küünlastid. Nimelt märkas postikordnik öösel kella 3 ajal majas nr. 5 tuld ja alarmeeris kohe tuletõrje välja, kes pani lühikese ajaga tulele piiri. Sündmuse kohal vaatlust toimetades selgus, et tulet oli puudutatud peaasjalikult maja pööningu see osa, mis asus Marie S. ja Peeter J. kaupluste kohal. Edasi leidis tulesthaaratud kohas tervelt viis iseseisvat tuleaset, missugused olid moodustatud pööningul asuvast mitmesugusest puukolist, nagu toolid, taburetid, vanad ukсед, aknaraamid, puunõud jne. Viimased olid yalatud üle petrooleumi ja denatureeritud piiritusega. Tuleasemete kohtadelt oli liiv laelaudadelt kõrvaldatud ja mullalae laudad lahti kangutatud, kust kaudu tuli pääsis kaupluseruumidesse. Peale selle leidis tuleasemete läheduses 1 kolmeliitri-lise mahutavusega plekknõu petrooleumiga, mitu tühja pudelit, mis lõhnasid poliituriist, denat. piiritusest või petrooleu-

mist, ning 5 pudelikest, täidetud püssirohuga ning varustatud süütenõõridega. Viimased olid seatud üles nähtavasti plahvatuse tekitamise eesmärgiga, et peletada eemale kustutajaid.

Küünlakombinatsiooni tarvitasid Tallinna tsirkuse põletamise protsessi tõttu kuulsakssaanud Čaika ja Bredford, kesjuures ettevõtte äpardus jällegi selle tõttu, et tulevalgust märgati enne tulikahju lahtipuhkemist.

See asjaolu, et küünlavõtte tarvitamisel süütaja tihti ei arvesta valgusega, mida sünnitab süütamise otstarbel ülesseatud küünal, tuleb kirjutada kõrva taha ja võtta tarvitusele „mõistatuslikkude“ tulikahjude puhul. Naabruses elutsevad isikud, kui ka juhuslikult tulikahjukohast möödunud isikud võisid enne tule lahtipuhkemist märgata kohal valgust, mida peab selgitama sellekohase teadetekogumisega. Enamasti selgub seesugustel puhkudel veel lisaks eelmisele põlenud varanduse kõrgelt kinnitamine tule vastu või varanduse kõrvaldamine tulikahju eel ja need asjaolud üheskoos pakuvad häid toetuspunkte kahtlusaluse põhjalikuks ülekuulamiseks, mis võib lõppeda ülestunnistamisega.

Muudest ajasüütajatest oleks nimetada eeskätt signaalkellaga äratuskelli. Nendel keeratakse kell pealt ära, kinnitatakse kellahaamri külge kimbuke tuletikke, mille väavliotste vastu seatakse vastavate abinõudega harilik tikutopsi hõõrdpind. Soovitud kellaajal (igatahes mitte hiljem 12. tundi) asub ärataja haamrike tegevusse, süütab tikud, millest tuli edasi laguneb lähedale asetatud tuld võtvatele ainetele. Minu teades ei ole meie praktikas kirjeldatud võtteid veel ette tulnud, võib olla seepärast, et ei ole osatud neid paljastada. Igatahes tuleb võtta lähemale uurimusele sissepõlenud äratuskellad ja kui neil puuduks signaalkell, siis põhjalikult selgitada viimase kadumasaamise eellugu. Sarnasel korral on ka kella leiupaik tähtis! Kas seal, kus kell harilikult seisis, kas seal on nähtavasti ka tule algkoht jne.

Teistest nimetamisvääretest ajasüütamise võtetest leiavad lugejad soovitava ülevaate „E. P.“ 1927. aastakäigust.

Itaalia kõrgem politseikool.

Itaalia kõrgem politseikool, Scuola Superiore di Polizia, mängib praegu Itaalia politseis õige tähtsat osa ja selle kooli teenuseks, mis polegi nii väga vana, tuleb lugeda suurel määral meieaja Itaalia politsei arenemist ja tegevuse edu. Itaallased ise on arvamisel, et tänu just sellele koolile on Itaalia politsei silmapaistvalt paranenud ja selle politsei kuulsus oleneb nimelt tähendatud kooli eeskujulisest tegevusest.

Selle õppeasutuse tekkimislugu on lühidalt järgmine. 1896. aastal esines tolleaegne Rooma ülikooli kohtuliku arstiteaduse professor Salvatore Ottolenghi laialdase kavaga, milles muu seas toonitati tarvidust viia politsei tegevusse ja teenistusse teaduslik meetod. Olgugi, et seda mõtet pooldasid paljud, ei jõutud esialgu kaugele. Kaaluti igapidi, kava vaadati läbi ja kiideti heaks mitmes komisjonis, kuid alles 1902. aastal nihkus asi paigast. Tol aastal asutas Itaalia siseministerium Roomas „politseiteaduse kooli“, n. nim. „Scuola di polizia scientifica“; kooli direktoriks sai mõtte algataja ja kandja prof. Salvatore Ottolenghi, kes viivitamata asus oma ideede teostamisele tegelikus elus.

Koolile tehti alguses ülesandeks kõigepealt ette valmistada tegelikule politseiteenistusele uusi, vast teenistusse astunud kriminaalametnikke. Varsti pandi koolile ka otsimis- ja jälgimisülesanded, 1911. a. tulid juure tehnilised kuriteopaiga uurimised ja 1915. a. ka veel antropoloogilised ja kriminaalbioloogilised ülesanded.

Kõrgema politseikooli kohuseks oli kõigi sarnaste küsimustega tegemist tehes uurida ja selgitada, kuidas ja kuidas on kõige paremini võimalik kasutada teaduste saavutusi praktilise, igapäevase politseiteenistuse jaoks. Samuti oli ja on kooli ülesandeks hoolitseda selle eest, et leitud uued abinõud ja meetodid leiaksid laialdast tarvitamist politseis. Eriliselt silmapaistvad on olnud bioloogilise iseloomuga tööd ja uurimised koolis, millede lõppsihiks on kurjategija iseloomu ja loomu tundmaõppimine ja järelikult ka abinõude leidmine elukutseliste kurjategijate arvu vähendamiseks.

Täitsa kindlale alusele seati Itaalia kõrgem politseikool 1919. a., mil ilmus kuninglik dekreet, millega anti koolile tea-

tud iseseisvus ja tema tegevusele juriidiline alus. Selle dekree di põhjal allub kõrgem politseikool otsekohe avaliku julgeoleku kindraldireksioonile. Kooli ülesandeks on esimeses järjekorras kanda hoolt julgeoleku politseiametnikkude ja -agentide teadmiste laiendamise ja tehnilise väljaõpetamise eest. Samal ajal aga tehti koolile kohuseks ka veel uurida järgmisi alasi, mis küll iseendast kuuluvad erilise tehnilise osakonna ülesannete hulka alluvusega otsekohe kindraldireksioonile, mis aga on seevõrt tähtsad, et neid tuleb igakülgselt uurida. Need alad on: kurjategijate otsimine ja isikukindlakstegemine (keskkoht Itaalia jaoks), kohtupolitsei tehniline jälgimine ja antropoloogiline-biograafiline kurjategijate, eelkaristatute ja kahtlaste isikute uurimine.

17. juulil 1920. a. kinnitati vastava määrusega kõrgema kooli kodukord, mis muidugi erineb teiste ametiasutuste kodukorrast ja asjaajamise kodukorrast, kusjuures ühtlasi tehti koolile ülesandeks olla nõuandjaks neile riigi keskasutustele, millede ülesandeid lähemalt käsitatakse õppetundidel koolis.

Kooli juure asutati varsti pärast kooli tekkimist eriline muuseum, raamatukogu, laboratoorium jälgimis- ja otsimistöodele; hiljem hakati välja andma erilist aasta-raamatut, milles leidub kooli tegevusülevaade, koolis peetud kursuste ning tehtud tööde loetelu, kooli juhataja kirjatükke ühe või teise politseile tähtsa aine üle, samuti kooli eriteadlastelt kirjutatud artikleid ühe või teise politseiteenistusega seotud eriaine üle, vastava teadusliku kirjanduse loetelu, märkmeid tähtsamate sündmuste üle aja jooksul jne. Itaalias tekkisid aja jooksul suuremate politseiüksuste, kvestuuride, juures politsei-teaduslikud osakonnad; politseikoolile Roomas tehti nüüd kohe alguses ülesandeks valvata nende osakondade administratiivse ja tehnilise teenistuse üle. Samuti anti kooli järelevalve alla kõik Itaalias eneses ja tema asumaades olevate politseiüksuste daktüloskoobilised osakonnad.

Kõrgema politseikooli personaal koosneb: direktorist, tema abist ja kolmest assistendist (iga politsei eriliigi jaoks on eriassistent); peale selle on politseikooli koosseisus muidugi veel tehniline personaal. Praeguse nimetuse: „Kõrgem po-

litseikool“ („Scuola Superiore di Polizia“) sai Itaalia politseikool alles 1925. aastal.

Kõrgemas politseikoolis peetakse kursusi isikutele, kes soovivad astuda politseiteenistusse ja kes võetakse kooli vastavate eelkatsete alusel. Kooli lõpetanud isikud määratakse ametikohtadele või aga julgeoleku politsei agentideks, keda saadetakse politseiüksuste tehniliste osakondade käsutusse kas Itaalias eneses või aga selle asumaades. Peale niisuguste harilikkude kursuste korraldatakse aegajalt ka erakorralisi kursusi julgeoleku politsei ametnikkudele, kellele on tehtud ülesandeks juhataja tehnilisi osakondi politseiüksuste juures, samuti ka kuninglikkude karabinieri ohvitseridele, rahvusliku, vabatahtliku miilitsa ohvitseridele ja laevastiku allohvitseridele, kellele on tehtud ülesandeks täita politsei kohuseid sõjalaevadel.

Harilikkudel kursustel võetakse läbi järgmised ained: antropoloogia ja psühholoogia, eriti nende tähtsus politseile, ühes katsetega vangide abil; kriminaalantropoloogia; kriminaaltehnika; kohtulik jälgimine; daktüloskoopia ja kurjategijate otsimine; kohtulik arstiteadus, nii palju kui see on ühenduses kohtupolitsei tegevusega; päevapildistamine ja selle kasutamine tegelikus teenistuses kohtupolitsei ametnikkudelt. Kõik loetletud ained käsitavad politseiteenistuse tehnilist külge; peale nende ainete käsitatakse kursustel muidugi ka puht-juriidilisi aineid. Nii peetakse, näiteks, loenguid: administratiiv-politsei (polizia amministrazione) praktika üle; karistusseadustiku ja kriminaalkohtupidamise korra üle niivõrt, kui see on vajalik politseile; sotsiaalse seadusandluse üle selles ulatuses, nagu politsei seda vajab oma igapäevases tegevuses. Need korralised kursused kestavad harilikult neli kuud. Kursuste lõpul korraldatakse katseid, neid tuleb sooritada, muidu ei võeta kandidaat politseiteenistusse; parimal juhul — katse mitte-sooritamise korral — määratakse kandidaat alamale kohale, kust edasijõudmist eksamita ei ole. Pärast katse sooritamist saadetakse kandidaat tegelikku politseiteenistusse, kus ta peab kolm kuud rahuldavalt teenima ja näitama oma oskust, osavust ja teadmisi; alles siis, kui kandidaat on ka igapäevases teenistuses näidanud, et ta on tõesti kõlbulik politseiteenistusse, määratakse ta koosseisulisele

kohale, harilikult n. nim. vice commissario aggiunto kohale.

Mis nüüd puutub julgeoleku politsei agentidele peetavatesse kursustesse, kes määratakse pärast kooli lõpetamist üksikute politseiasutuste juure nii kuningriigis eneses kui ka asumaades tehnilise teenistuse kandmiseks, siis on nende kursuste programm järgmine: kohtuliku jälgimisteenistuse praktiline meetod, otsimise ja isikukindlakstegemise teenistuses praktiline meetod; psühholoogia ja üldse õpetus inimesest ja tema iseloomu omadustest, mis vaja politseiteenistuses selleks, et ära hoida võimaluste piirides kuritegusid; päevapildistamine ja selle kasutamine kohtuliku politsei poolt. Peale loetletud tehniliste ainete võetakse muidugi ka läbi juriidilised ained; siia kuuluvad: administratiiv-politsei ülesanded, võimupiirid ja õigused ning kohused; karistusseadustik ja kriminaalkohtupidamise kord niivõrt, kui seda vajab oma tegevuses kohtupolitsei. Ka nende kursuste kestus on neli kuud.

Kooli tegevuse alguseks loetakse igal aastal 1. jaanuar. Käesoleval aastal on üldse juba peetud 25 kursust julgeoleku ametnikkudele ja sama palju ka julgeoleku politsei agentidele. Mis nüüd puutub erakorralistesse kursustesse, siis ei ole nende kohta loomulikult maksev kindel õppekava, samuti pole kindlaks määratud nende kestuse aega. Iga sarnase kursuse programmi ja rippuvalt sellest kursuse kestuse aja määrab kindlaks avaliku julgeoleku kindraldirektsioon, kes selleks astub ühendusse kõrgema kooliga ja tegutseb viimase nõusolekul ning ettepanekutel.

Aasta algusest peale kuni seniajani korraldati kõrgema politseikooli juures järgmised kursused: 9 kursust kuninglikkude karabinieri ohvitseridele, 8 kursust kuninglikkude karabinieri allohvitseridele, 3 kursust avaliku julgeoleku ametnikkudele tutvunemiseks n. nim. cartella biographica'ga (see on kriminaalbioloogiline kaart, millesse märgitakse kõik kurjategija elu kohta tähtsad andmed, samuti ka teated tema esivanemate elu-olu, eluviiside jne. kohta), 10 kursust laevastiku allohvitseridele, kelle ülesandeks on politsei kohuste kandmine sõjalaevadel, 1 kursus vabatahtliku, rahvusliku miilitsa ohvitseridele.

Siis, kui Itaalias asutati kõrgem politseikool, ei tuntud seal veel isikukindlaks-

tegemise viisi teaduslikkude meetodite abil. Nii oli kooli esimeseks mureks selle ala korraldamine. Kõigepealt seati sisse isikukindlakstegemise otstarbel erilise mõõtmiste kaart, n. nim. cartellino segnaletico. Sellele kaardile märgiti: vastava isiku välimuse kirjeldus, tema näopilt, tema näpüäljed, tema antropoloogilised mõõdud. Daktiloskoobiliste andmete klassifitseerimisel tarvitati n. nim. Gasti süsteemi. Daktiloskoobiline kaart, s. o. abinõu kellegi isiku kindlakstegemiseks, on vahepeal tarvitamist leidnud terves maailmas, ka seal, kus daktiloskoopia vastu esialgu väga tugevasti võideldi, nagu, näiteks, Prantsusmaal. See kaart võeti Itaalia kõrgemas politseikoolis kasutamisele ka teisteks otstarveteks: nimelt mindi sellest välja, et see kaart on ühtlasi esimene dokument teatud isiku kohta, ta sisaldab esimesi andmeid ühe või teise inimese kohta, mis politsei kätte puutuvad — seetõttu tuleb seda kaarti, nii järeldati Itaalias, ka tarvitada kui esimest abinõu vastava isiku iseloomu ja omaduste tundmaõppimiseks. Üldse on otsimis- ja jälgimisteenistus kõrgemas politseikoolis rajatud täitsa õigele ja tervele mõttele, et looduses ei ole kaht isikut ja üldse kaht olevust, mis täiesti identsed üksteisele. Seda õpetab meile muu seas ka anatoomia. Roomas antakse, nagu mujalgi, leitud tundmatud laibad üle kohtuliku arstiteaduse instituudile, kus võetakse peale muu ette laiba kallal kõiksuguseid mõõtmisi jne. Vastav kaart saadetakse siis edasi kõrgemale politseikoolile. Provintsis lasub otsimis- ja jälgimisteenistus täielikult kohalistel politseivalitsustel.

Mis edasi puutub kohtuliku politsei (polizia giudiziaria) poolt ettevõetavatesse uurimistesse ja jälgimistesse, siis viiakse praegu juba läbi teo ja teopaiga uurimised ja vaatlused kindla teadusliku meetodi järgi, samal viisil jälgitakse ka kurjategijat ja juureldakse sündmust: midagi ei tohi silmapaari vahele jääda. Vastav ametnik käib seejuures Cartesiuse analüütiliste põhimõtete järgi, samuti ka füüsiopsühholoogiliste seaduste järgi (tähelepanu, nägemine, ettenägemine, inspi ratsioon jne.).

Tähelepanekute ja uurimiste tulemusi katsutakse saavutada parimate tehniliste abinõude abil, kusjuures vastav ametnik peab iga kord kalkuleerima, missugused abinõud on teataval juhul paremad ja otsustarbekohasemad. Nende tehniliste abi-

nõude hulka kuuluvad: päevapildistamine, näpüälgede võtmine, plastiliste jälgede võtmine, kirjeldused jne. Väga tähtsaks loetakse kirjeldused, mida katsutakse viia läbi kindlate teaduslikkude meetodite abil. Kirjeldused peavad andma nende lugejatele selge pildi toimetatud kuriteost ja kuriteopaigast. Isikukirjeldustes käiakse Bertillonilt omal ajal maksmapandud põhimõtete järgi. Kui on kuritegu ja kuriteopaik täpselt ja küllalt üksikasjaliselt kirjeldatud, on järgneval eeluurimisel kindel põhi all. Siis võidakse hakata juurdlema teatud isikuid, kes võivad arvesse tulla tunnistajatena või isegi süüalustena, siis on ka juba enam-vähem selge, kuidas tuleb kedagi üle kuulata ja rippuvalt sellest võtab juurdlus oma käigu, kusjuures toimitakse psühholoogiliste põhimõtete järgi, katsudes piinlikult eemale hoida teost, mis võiks viia eksisammudele uurimisel ja valetulemustele.

Kui tegutsetakse materjali najal, mis saadud kuriteopaigalt, mis täpne ja mis kontrollitud ja mis täiendatud veel mitmesuguste andmetega, mis siit ja sealt saadud, kui kõiki neid materjale veel täiendatakse otsitud ja saadud informatsioonidega ja kui siis kõik andmed süstematiseeritakse, siis on asutud teele, mis lubab tähtsamaid küsimusi objektiivselt lahendada: kasutatakse ju lõpptulemuste tegemisel ainult tegelikult eestleitud materjali.

Nüüd tuleks veel kõnelda antropoloogiliste-biograafiliste ülesannete üle, mida samuti täidab kõrgem politseikool. Selle ülesande täitmiseks katsutakse uurida kõiki eellkaristatud isikuid, kes seisavad politsei erilise valve alla ja kes toimetatakse Rooma vangimajadesse katsete pärast politsei valve alt pääseda või teiste määruste ja seaduste rikkumiste eest, mis on ühenduses politsei erilise valve all olemisega. Ülesanne seisab siin selles, et katsutakse tundma õppida kurjategijaid ja teada saada, missugused kurjategijad on üldse ja alati hädaohtlikud avalikule julgeolekule, missuguseid kurjategijaid võiks parandada jne. Saadud andmed saadetakse edasi Rooma kvestuuri (prefektuuri), kus nad märgitakse vastavatele kaartidele ja siis politseilt kasutatakse võitluseks kurjategijate vastu. Üldse tuntakse kõrgemas politseikoolis elavat huvi isiku tundmaõppimise vastu ja selles mõttes katsutakse eelpoolnimetatud cartella biographica alatasa täiendada, nii et saaks võimalikult selge füsioloogilise ja psühho-

loogilise-biograafilise pildi kurjategijast.

Praegu tarvitusel olev cartella biographica koosneb neljast osast. Esimeses osas leidub kurjategija isikukirjeldus. Teine osa — biograafiline osa — käsitab kurjategija elulugu ja elukäiku kronoloogilises järjekorras. Siia märgitakse ka kõik toimetatud süü- ja kuriteod, samuti kõik teoga ühendusesolevad kõrvalised asjaolud; edasi — tähtsamad sündmused vastava isiku elus, ka päritud omadused, samuti isiku ülalpidamine mitmesuguste sündmuste ja juhtumite puhul ja tema eriti silmatorkavad füsioloogilised ning psühholoogilised omadused. Kolmas osa on puht kohtuliku-administratiivse sisuga. See osa on tähtis vastavale ametnikule, kes peab endale vastavate andmete alusel ette kujutama, kuivõrt kardetav on teatud kurjategija, mis on tema erialaks kuritegude toimepanemisel, kas võib loota tema paranemisele jne. Nende andmete alusel hindab ametnik kurjategijat ja see hindamine moodustabki enesest kaardi neljanda

osa, mis on seega ainus subjektiivne osa kaardil.

Nagu juba alul tähendatud, on kõrgema politseikooli kasutada ka eriline laboratoorium. Ametiasutuste ja eriti muidugi kohtuasutuste ning politsei nõudmisel võetakse selles laboratooriumis ette kõiksuguseid uurimisi. Siia kuuluvad käekirjade ja masinkirjade võrdlused, salakirjade selgitamine, näpujälgede uurimine ja võrdlemine, murdvaraste tööriistade uurimine, sõiduriistade järelevaatamine ja lõpuks ka väärtpaberite ja rahamärkide uurimine ja võrdlemine.

Terve asutuse hingeks on tema asutaja, professor Ottolenghi, kes üle maailma tuntud oma uurimistega. Tema pühendab terve oma tegevuse temale omase palavliikkusega ja temperamendiga koolile, et kool saaks, nagu tähendab dr. Emilio Saracini, nii hästi seal jagatava õppuse, kui ka praktilise teenistuse mõttes parimaks ja hoiaks alal terve teadusliku maailma lugupidamise.

Traadita telegraaf politsei teenistuses.

Meieaja politsei — vähemalt suuremates riikides ja suuremates linnades — ei saa enam tegutseda traadita telegraafita. Sellele arusaamisele on jõutud igalpool ja küsimus seisab praegu ainult veel selles, missugusel kujul ja kuidas peaks ja võiks politsei kasutada seda kiiret ja mõnusat abinõu teadete edasiandmiseks ja vastuvõtmiseks.

Saksamaal kutsuti varsti pärast maailmasõja lõppu ellu eriline politseiasutuste ühendus üksteisega traadita telegraafi abil. Sel nähtusel on mitu põhjust. Kõigepealt tekkisid ühes või teises riigiosas rahutused, mida tuli katsuda võimalikult kiiresti likvideerida, et mitte lasta minna nii-kui-nii kannatanud riiki kuristikku. Edasi hakkasid tegutsema siin ja seal suuremad kurjategijate salgad, kes püüdsid kasutada segaseid aegu ja keskvalitsuse ajutist nõrkust. Sel ajal näitas tegelik elu, et harilik telegraaf ja telefon ei paku küllaldast kindlustust teadete saatmisel ja vastuvõtmisel: üheltpoolt saadi kergesti teada politsei kavatsustest, teiselt poolt aga — mis tähtsam — rikutigi telegraafi- ja telefoniliine ja asetati politsei tihti täbarasse olukorda. Nii tekkis Sak-

samaal politsei traadita telegraaf, mille paremused seisid selles, et võimalik oli kiiresti astuda ühendusse tarviliku asutusega ja et võimalikuks teha korraldusi ja käske anda korruga mitmele politseiasutusele.

Seetõttu otsustati Saksamaal jääda juba ellukutsutud süsteemi juure. Varsti selgus muidugi, et traadita telegraafi polnud võimalik kasutada sel määral, nagu seda iseendast lubab see tehniline abinõu. Riigi piirid olid ühtlasi politsei traadita telegraafi tegevuse piirideks. Siis tuli vastavatel juhtidel ja asjale lähedalseisvatel isikutel uus mõte, mille teostamiseks on nüüd juba astutud tarvilisi samme: võtta tarvitusele traadita telegraaf politseiasutuste rahvusvahelisel läbikäimisel, et võimalik oleks paremini ja kiiremini tegutseda kurjategijate, eriti rahvusvaheliste kurjategijate vastu.

Seda arvesse võttes otsustas rahvusvaheline kriminaalpolitsei komisjon oma 1927. a. juulikuu koosolekul, mis peeti Amsterdamis, teha oma liigetele kohuseks samuti astuda riigivalitsuste ees, et oktoobrikuul 1927. aastal peetaval Washingtoni rahvusvahelisel raadiotele-

graafi konverentsil võetakse harutamisele ka erilainete küsimus politsei traadita telegraafide. Komisjoni liikmed pidid igaüks oma valitsusele selgitama küsimuse tähtsuse ja ilmtingimata tegutsema selles sihis, et vastava riigi esitajad kaitseksid Washingtoni konverentsil politsei huvisid. Sest asi seisis selles, et rahvusvaheline politseiasutuste läbikäimine üksteisega traadita telegraafi abil ja selle läbikäimise tarvilikkuse tunnustamine võis sündida praeguse olukorra juures ikkagi ainult vastava konverentsi kaalutluste ja läbirääkimiste tagajärjel. Washingtoni konverents oli selleks nagu loodud. Tema koosnes peaaegu kõikide riikide esitajatest üle maailma ja tema harutas raadio-telegraafilisi küsimusi. Nähtavasti olid aga sakslased ainsad, kes pidasid täpselt kinni Amsterdami koosoleku otsustest ja astusid tarvilisi samme oma valitsuse ees, nii et Washingtoni konverentsil võisid sakslased oma valitsuse volitused hakata nõudma erilaine sisseadmist politsei traadita telegraafide politsei rahvusvaheliseks läbikäimiseks.

Asi pörkas aga suuremate raskuste vastu. Washingtoni konverentsil tuli harutada umbes 200 ettepanekut kõikisugustelt aladelt, kusjuures politsei kohta ei leidunud ühtki ettepanekut. Ka polnud ühtki ettepanekut, mis oleks võimaldanud kõnelda politsei traadita telegraafist. Saksa delegatsioon püüdis kuidagi olukorda päästa. Arvesse tuleb võtta veel seda, et n. nim. lepingute komisjoni kohe alguses otsustas teisi ettepanekuid konverentsi harutada mitte anda peale nende, mis tehtud konverentsi kokkuastumise ajaks. Edasi nägi konverentsi kodukord veel ette punkti, mille alusel ettepanek võeti harutusele üldse ainult siis, kui ettepanekut toetasid vähemalt kaks delegatsiooni. Et nüüd kuidagi viia harutamisele politsei traadita telegraafi küsimus, astus saksa delegatsioon ühendusse teiste riikide delegatsioonidega, kusjuures aga selgus, et keegi riikide esitajatest ei teadnud midagi Amsterdami koosolekust ja seal vastuvõetud otsustest. Ainult Austria delegatsiooni juht ja üks Prantsusmaa delegatsiooni liigetest olid asjaga kursis. Kuid ka need härrad ei teadnud asjast peensusteni, pealegi puudusid neil oma valitsuste volitused kõnesoleva küsimuse harutamisele võtmiseks.

Kõik delegatsioonid, kelle poole pöö-

rati, seletasid, et neil puuduvad instruksioonid, samuti aga ka tahtmine harutada politsei traadita telegraafi küsimust. Lõpuks ei jäänud saksa delegatsioonil muud üle, kui kasutada lainete jaotamise läbirääkimisi, et kuidagi jõuda vähemalt nii kaugele, et politseile reserveeritakse eriline, ühtlasi taheti muidugi läbirääkimisi politsei lainete üle kasutada selleks, et teada saada, kuidas vaadatakse asjaomastes ringides üldse politsei kavatsustele. Tähtis oli muidugi kõigepealt seda kätte saada, et delegatsioonid hakkaksid tundma huvi politsei traadita telegraafi küsimuse vastu ja et nad avaldaksid põhimõttelise nõusoleku politseile erilaine andmiseks. Saksa ettepanek, anda politseile eriline rahvusvahelises läbikäimises traadita telegraafi teel, leidis lõpuks ka austerlaste toetust, nii et vastavalt kodukorra nõuetele esineti ettepanekuga, mida toetasid kaks delegatsiooni. Üldse peab tähendama, et ainult sakslaste pealekäimisel ning prantslaste, inglaste ja austerlaste kaasabil läks korda jõuda samm edasi kõnesolevas küsimuses.

Lainete jaotamine oli aga üldse raskemaid Washingtoni konverentsi probleeme, nii et politseile erilaine andmine tekitas esialgu suurt vastupanu ja elavaid mõttevahetusi. Asi seisab siin selles, et pea kõik Euroopa suurriigid, samuti ka Ameerika Ühisriigid asetasid lainete äramääramisel esikohale laevasõidu ja õhusõidu, nii et nende kasuks taheti isegi kitsendada ringhäälingute õigusi ja maksvat korda selles suhtes. On siis selge, et uute lainete andmine uutele asutustele, nende seas ka politseile, polnud pea kellelegi meeltemööda. Tuli pidada pikki läbirääkimisi üksikute delegatsioonidega ja selgitada, mispärast on tähtis politsei rahvusvaheline läbikäimine traadita telegraafi teel, tuli juhtida tähelepanu sellele, et mitmed riigivalitsused on nõus erilaine andmisega politseile, enne kui asi paigast nihkuma hakkas. Kuid alles siis, kui lainete jaotamise komisjoni esimees, prantsuse esitaja kindral Ferrié, ja inglise esitaja ja asjatundja lainete jaotamise alal, hra Shaughnessy, olid ära võidetud ja hakkasid pooldama küsimuse lahendamist politsei kasuks, jõuti edasi. Hiljem avaldasid veel mõned teised delegatsioonid nõusoleku toetada sakslaste ettepanekut, kahjuks aga liikati lähem küsimuse harutamine tagasi, nii et polnud võimalik täiskogu

ees seletada üksikasjalikult, miks just politsei vajab erilainet, ja siis teada saada, kuidas on üldine meeleolu küsimuse suhtes.

„Réglement général“, mis endast moodustab ühe osa rahvusvahelisest raadiolepingust, näitab muu seas ka artikli (art. 5, § 15), millega politsei huvid kaitstud. See paragrahv kõlab järgmiselt: „Pour faciliter la transmission et la distribution rapide des renseignements utiles à la découverte des crimes et à la poursuite des criminels une fréquence entre 37,5 et 100 Kc/s (longueur d'onde 800—3000 m) sera réservée, pour cet objet, par des arrangements régionaux.“ Järelikult on lainete määramine jäetud edaspidiste kokkulepete hoolde.

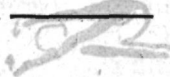
Washingtoni konverentsi tähtsaks tulemuseks politseile oli seega tunnustamine, et politsei vajab kui eriorganisatsioon, kel täita suured ülesanded, erilaineid. Ei läinud küll korda politseile välja kaubelda täpset lainepikkust, kuid algus on siiski tehtud ja asi on paigast nihkuma hakanud, mis ju tähtsam.

Washingtoni konverentsi otsusega, samuti 1927. a. Amsterdami kriminaalpolitseilise komisjoni koosoleku resolutsioonidega on tehtud kõik tarvisminevad eeltööd tähtsa küsimuse lahendamiseks. Et aga asjast ka tegelikus elus midagi saaks, et tõesti hakkaks töötama politsei rahvusvaheline traadita telegraaf, selleks on muidugi veel vaja nii mõndagi raskust võita, nii mõndagi ära teha. Kõigepealt peavad nende riikide esitajad, kus tahetakse sisse seada politseiline traadita tele-

graaf, pidama koosolekuid ja jõudma konkreetsetele otsustele, peaaegselt just tehniliste raskuste äravõitmiseks.

Mida nüüd neil koosolekutel harutada ja mida tuleks katsuda läbi viia, seda selektab saksa riigikomissar Kuenzer, tulisemaid võitlejaid kõnesoleva küsimuse lahendamiseks. Kuenzeri arvates peaksid tulema kokku nende riikide esitajad, kes on asjast huvitatud ja kus juba sisse seatud eriline politseiline traadita telegraaf. Edasi tohiks üleandmisele tulla raadioteel ainult sarnased teated, palved ja küsimused, mis politseile väga tähtsad ja mis kiire iseloomuga. Muidugi võiks sellel teel ka kõige paremini üle anda salajasi teateid ja palveid, kusjuures politseil peaks niisugusel korral kasutada olema eriline rahvusvaheline shiffr. Traadita telegraaf peab edasi nii olema seatud, kui tast loodetakse saada kasu politseile, et tema abil saab anda edasi teateid korraka mitmele jaamale ja et tema abil saab ühtlasi ühendusse astuda teatud politseijaamaga. Need on muidugi juba kriminaalpoliitist nõudmised, kuid kriminaalpolitseile ongi traadita telegraaf esijoonel tähtis ja kriminalistid on kõige tulisemalt võidelnud sarnase telegraafi ellukutsumise eest. Niisuguste nõudmiste läbiviimine on muidugi veidi raske, kõigepealt tehnilises mõttes, kuid ülepääsematuid raskusi need nõudmised ei sisalda, mistõttu võib arvata, et rahvusvaheliselt koostöötav politsei saab varsti ühe võitlusabinõu võrra rikkamaks, mis aitab vähendada rahvusvahelist kuritegevust eriti ja kuritegevust üldse.

—r.

Spordi alalt.

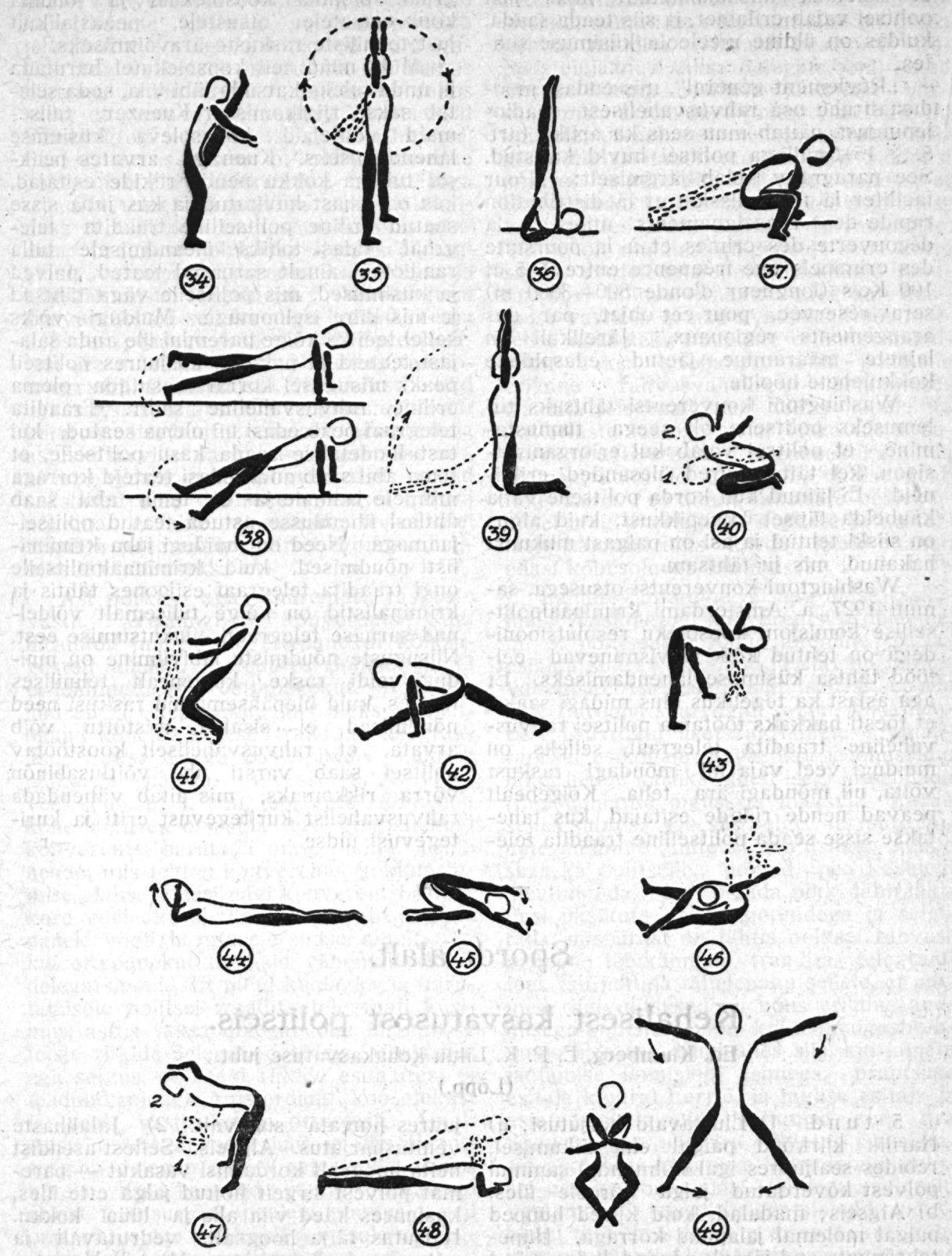
Kehalisest kasvatuses politseis.

Ed. Klumberg, E. P. K. Liidu kehakasvatuse juht.

(Lõpp.)

5. t u n d. 1) Elustavaid harjutusi: a) Harilik kiirkõnd paigal ehk liikumisel, rebides sealjuures igal kolmandal sammul põlvest kõverdatud jalga kõrgele üles. b) Algseis; madalad, kuid kiired hüpped paigal mõlemal jalapöial korraga. Hüpetel tõugata end järsult põrandalt ära, käed hoida vabalt. c) Harilik kõnd paigal, kus-

juures hingata sügavalt. 2) Jalalihaste venitusharjutus. Algseis. Sellest asendist heita hoogsalt kordamisi vasakut — paremat põlvest sirgelt hoitud jalga ette üles, kusjuures käed viia alla ja lüüa kokku. Harjutus täita hoogsalt, vedrutavalt ja mitmekordselt (vt. joon. 34). 3) Harjutus käte lõdvenemiseks. Harkseis. Käed hoi-

Harjutusi V ja VI võimlemistunnile.

tud sirgelt ja üles väljasirutatult. Sellest asendist teha rusikas kätega hoogsalt ringid ülevalt ette, alla, seljataha ja üles. Teha seda ka vastupidiselt (vt. joon. 35). 4) Harjutus käelihastele. Selili asendist tõsta sirgelt hoitud keha kaelale püstasendisse, toetades mõlemad käed seljale. Sellest asendist tõsta ja langetada keha aeglaselt (vt. joon 36). 5) Esikülje jõuharjutus. Lametugi ette. Sellest asendist hüpata jalad harki, jättes käed paigale, ja hüpata tagasi algseisu. Täita hoogsalt ja mitmekordselt (vt. joon. 37). 6) Harjutus küljelihastele. Lametugi ette. Sellest asendist heita vasak jalg hoogsalt üle parema jala, jättes sealjuures käed ja parema jala paigale. Sama harjutus täita ka parema jalaga, heites seda hoogsalt üle vasaku. Harjutus täita mitmekordselt (vt. joon 38). 7) Seljalihaste jõuharjutusi: a) Põlvasend. Käed hoitud sirgelt väljasirutatult üle pea. Pea käte vahel. Rind hoitud ees. Sellest asendist kallutada ja tõsta keha ühes üles väljasirutatud kätega ette — alla nii, et sirgelt hoitud käte peopesad ja rind toetuks põrandale igakordsel langetamisel. Harjutus täita aeglaselt, kuid jõuküllaselt (vt. joon. 39). b) Põlvistasend. Käed seljataga seotult. Otsaesine toetub põrandale. Sellest asendist tõsta kere üles taha ja sirutada käed külgedele samaaegselt välja. Harjutus täita aeglaselt, kuid jõuküllaselt (vt. joon. 40). 8) Jalalihaste jõuharjutus. Põlvasend. Käed vabalt. Sellest asendist tõusta ilma käte toeta üles ja lasta jällegi alla — algseisu. Täita mitmekordselt (vt. joon. 41). 9) Hüpped. Algseisust hüpata mitmekordselt ja kestvalt harkseisu ja tagasi. 10) Kõnd, kusjuures sügavalt hingata, kuni hingamine muutub normaalseks.

6. t u n d. 1) Elustavaid harjutusi: a) Kasvav kõnd (marss), s. o. harilikust kõndimisest tempolt järk-järgult kiiremaks muutuv kõnd; b) jooks lühikeste, kuid kiirete sammudega. Jooksult minna üle harilikule kõnnile, kusjuures hingata aeglaselt sisse ja kiiresti välja. 2) Jalalihaste venitusharjutus. Sügav väljaaste vasaku (parema) jalaga ette, kusjuures hoida see põlvest sirge. Käed toetada sirgelt põrandale. Kere painutada ette. Sellest asendist vibutada kere hoogsalt ette — alla, kusjuures painutada käed küünarnukkidest. Harjutus täita vedrutavalt (vt. joon.

42). 3) Käte lõdvenemisharjutus. Harkseis. Keha kallutatud ette. Vaade ette. Käed hoitud õlakõrgusel küljele väljasirutatult. Sellest asendist lasta käed lõdvalt (elutult) kukkuda ette — alla ja tõsta järsult jälle algseisu. Käte tõstes suruda rind vähe allapoole (vt. joon. 43). 4) Harjutus kaelalihastele. Rinnuli. Käed seotult kuklal. Sellest asendist tõsta pea üles — taha, kusjuures kuklal hoitud käed takistavad seda tegevust. Harjutus täita aeglaselt ja jõuküllaselt, kuni tunda kaelalihaste väsimust (vt. joon. 44). 5) Harjutus esiküljele. Selili. Käed hoitud sirgelt keha ligidal. Painutada keha seevõrt üles — taha, et sirgelt ja harkis hoitud jalad puutuks põrandat. Sellest asendist viia sirgelt hoitud jalad hoogsalt kokku ja harki (vt. joon 45). 6) Harjutus küljelihastele. Harkiste, s. o. istuda ja hoida jalad harkis. Käed õlakõrgusel sirutatud välja külgedele, õlaliikmed pingul. Jalad põlvedest sirged. Sellest asendist painutada keha vasakule ja paremale seevõrt, et parem käsi ulatuks puutuma vasaku jala varbaid painutusel vasakule ja keha painutusel paremale — vasak käsi puutuks paremat jalga (vt. joon. 46). 7) Seljalihaste jõuharjutus. Harkseis. Keha ette — alla kallutatud. Käed kuklal. Sellest asendist tõsta keha aeglaselt üles — taha, kusjuures viia pea kukla ja rind ette. Täita mitmekordselt, aeglaselt, kuid jõuküllaselt (vt. joon. 47). 8) Jõuharjutus kätelihastele. Lametugi ette. Käed hoitud üksteisel, sõrmed sissepoole. Sellest asendist langetada ja tõsta sirgelt hoitud keha käte painutusel ja sirutusel alla ja üles. Käte painutusel peab rind puutuma põrandat. Harjutus täita aeglaselt, kuid jõuküllaselt (vt. joon. 48). 9) Hüpped. Poolkükkaasend, s. o. algseisust painutada jalad põlvedest välja poole, hoides sealjuures kere püsti. Käed on hoitud rinna ees risti. Sellest asendist teha hoogne hüpe üles, kusjuures sirutada käed sirgelt külgedele välja, puus ette ja jalad viia harki. Maandumisel võtta algasend. Harjutus täita kiirelt ja mitmekordselt (vt. joon. 49). 10) Siseorganeid rahustav harjutus. Harilik kõnd ühes sügavalt hingamisega kuni viimane muutub normaalseks.

Eelpooltoodud näpunäited võimlemisest on mõeldud peamiselt neile politseiametnikele, kel puudub võimalus harjutada võimlemisõpetaja juhatusel võimlates.

Ametlik osa.

Politseivalitsuse poolt on antud load laske- riistade ja laskemoonaga kauplemiseks:

1) Jaan Ferdi p. Klasmanile Rakveres, Tallinna tän. nr. 36, maksvusega 27. nov. 1930. a., 2) Jaan Hendriku p. Kirnile Viljandis, Tartu tän. nr. 15, maksvusega 16. nov. 1930. a., 3) Paul Karli p. Thalile Türil, Viljandi tän. nr. 20, maksvusega 30. nov. 1930. a., 4) Vilhelm Jüri p. Bergmanile Tõrvas, Valga tän. nr. 8, maksvusega 23. novembrini 1930. a., 5) Karl Mihkli p. Lorentzile Türil, Viljandi tän. nr. 10, maksvusega 24. novembrini 1930. a., 6) Firma G. F. Liblikule Tartus, Suurfurg nr. 10, maksvusega 24. nov. 1930. a.

Jaani p. Luha laskeriistaluba, mis antud 23. veebr. 1928. a. nr. 3506 all, maksvusega 22. veebruarini 1930. a.

Politseivalitsuses on registreeritud:

1) Ajaleht „Tapa Sõnumed“, hakkab ilmuma Tapal, üks kord nädalas, igal reedel, väljaandja ja vastutav toimetaja — Adolf Johannese p. Rohusaar. „Tapa Sõnumed“ trükitakse Rakveres, U/ü. „Ühistrükikojas“.

2) Ajaleht „Maamees“, hakkab ilmuma Tartus, üks kord nädalas, väljaandja — Jaan Tõnisson, vastutav toimetaja —

Välismailt.

Rahvusvaheline kriminaalteaduste akadeemia.

Mõne aja eest peeti Lausanne'i ülikooli kriminalistlikus instituudis koosolek, millest võtsid osa mitme Euroopa riigi esindajad ja kus otsustati asutada rahvusvaheline kriminaalteaduste akadeemia. Selle akadeemia eesmärgiks on: kriminaalteaduste arendamine, vastastikune kogemuste vahetamine, rahvusvahelise kriminaalpolitseilise komisjoni teaduslik toetamine, samuti ka rahvasteliidu juures asuva komisjoni teaduslik toetamine, kelle ülesandeks on võitlemine kuritegevuse vastu, rahvusvahelise kriminalistliku kirjanduse kogumine jne.

Akadeemia liigeteks võib valida ainult isikuid, kellel on teaduslikud teened kriminaalteaduste või nendele lähedalseisvate teaduste alal. Akadeemia kuratooriumi alaliseks asupaigaks on Viin, kuid koosolekuid peab kuratoorium järgemööda mitmes riigis. Kuratooriumi kuuluvad Euroopa kriminalistid: C. Y. van Ledden Hülsebosch (Amsterdam) presidendina ja M. A. Bischoff (Lausanne), R. Heindl (Berliin), Edmund Locard (Lyon), G. Popp (Frankfurt), dr. Bruno Schultz (Viin), prof. dr. S. Türkel (Viin) — liigetena. Akadeemia asutamisel valiti 50 liiget, kes kuuluvad mitmesse Euroopa riiki. Auliigeteks valiti: end. Viini politseipresident ja praegune Austria kantsler Schober, hoovinõunik prof. Eder (Viin), end. politseipresident Lepine (Pariis) ja prof. Ottolenghi (Rooma).

Järgmine akadeemia koosolek kavatakse pidada oktoobrikuul 1930. aastal Viinis.

Londoni autobuste vaksal.

Juba mõne aja eest asutati Londonis esimesed autobuste vaksalid. Nüüd on lõpule jõudnud ka suurima autobuste vaksali ehitus maailmas: see asub Londoni lõunapoolses osas. Selles vaksalis leidub, nagu korralikus raudteejaamaski, restoraan suure kööbiga, ooteruumid, piletikassad, töökojad, kauplused, väljakäigukohad jne. Autobuste vaksal on 198 m. pikk ja — kõige laiemal kohal — 26 m. lai. Selles vaksalis on 6 platvormi reisijate jaoks. Suured bensiini reservuaarid hoolitsevad selle eest, et autobustel ei tuleks bensiini puudus. Vaksali võib mahutada

korraga 430 autobust. Iga tunni jooksul saab teele saata 80 autobust 6 platvormilt. Tegelikus elus on säärestel autobuste vaksalitel muidugi suur tähtsus. Nende olemasoluga hoitakse ära autobuste kuhjumine tänavatel, mis segab tänavliikumist ja toob endaga kaasa kõiksuguseid õnnetusjuhtumeid. Autobuste vaksalid on seatud sisse kõigepealt autobustele, mis liiguvad linnast maale ja tagasi.

Surmajuhtumite arv Saksamaal ühenduses autoliikumisega.

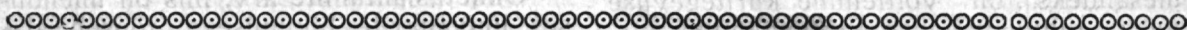
Õnnetusjuhtumite arv, mis on ühenduses jõuvankrite liikumisega, tõuseb alatasa. Sest ajast peale, kui läinud sajandi viimastel aastatel hakkas auto ja mootor-ratas võitma linnade tänavaid, on liikumine eriti suurlinnades ja selle reguleerimine muutunud tõsisemateks probleemideks. Tuleb meeles pidada, et auto on kiireim sõiduk, mis liigub tänavatel, ja selles seisabki tema hädaohtlikkus liikumisele. Saksamaal hakati pidama statistikat tänavliikumise ja selle ohvrite kohta alles 1905. aastal, nii et kahjuks eelmiste aastate kohta puuduvad igasugused täpsed andmed. 1905. a. said Preisis surma autoõnnetuste tagajärjel 50 inimest, järgmisel aastal oli see arv juba 65. 1913. aastal oli arv juba kasvanud 431 peale. Pärast sõda kasvas see arv alatasa: 1921. a. on registreeritud 624 surmajuhtumit ja 1927. a. rohkem kui 2000, ainult 1922. a. langes arv veidi. 1907. a. tuli iga miljoni elaniku peale Preisimaal 3 surmajuhtumit autoõnnetuste tagajärjel, 1927. a. oli see arv aga juba kasvanud 61 peale. 1924. a. alates seisavad autoõnnetused arvult üldse esikohal ja ühtlasi seisab esikohal ka nende isikute arv, kes surma saavad autode liikumise tõttu, kuna 1924. a. seisid selles mõttes esikohal raudteed. Kui võtta aga arvesse ka autode arvu, siis pole õnnetuste arv suurenenud: 1907. a. tuli iga miljoni elaniku peale 450, 1927. a. aga 9700 jõuvankrit, nii et Preisis tuli 1907. a. iga 10.000 jõuvankri kohta 60, 1927. a. — 63 surmajuhtumit. Relatiivselt pole surmajuhtumite arv palju tõusnud, küll aga absoluutselt, mis muidugi ei paku suurt troosti. Ka sarnased statistilised andmed ei anna veel tõelikkude pilti asjast ja ei luba võrrelda praegust aega endiste aegadega, puudub nimelt maha-

sõidetud kilomeetrite arv, mis segab üldist pildi täpsust.

Film joodikute parandamiseks.

Et joodikuid parandada ja nende joomise janu igaveseks ajaks kustutada, on Pariisi politseipresident tulnud algupärasele mõttele ja seda ka teostama hakkanud: tagajärjed olevat senini otse suurepärased. Kui joodik toimetatakse politseisse, siis ei tehta muud midagi, kui hakatakse teda filmima: film näitab, kuidas siis vastav inimene tuigerdab, joobnud silmadega jõllitab ja midagi lallutab. Pärast filmimist toimetatakse vastav isik

arestikambrisse väljamagamiseks. Kui areteeritu on välja maganud ja tema pea jälle töötama hakkab, viiakse ta pimedasse ruumi ja demonstreeritakse talle ekraanil teda joobnud olekus. On vist kõigile selge, et sarnane pilt liig meeldiv ei ole. Peaaegu kõik joobnud olekus politseiarestimajja toimetatud isikud andvat kindla töötuse, et nad eluski enam alkoholi ei tarvita. 40 protsenti isikutest olevat isegi valmis andma kirjaliku töötuse, et nad alkoholi enam ei tarvita tulevikus. Igatahes olevat filmi mõju suur ja selle abil olevat tõesti korda läinud nii mõndagi alkoholitartvitajat parandada.

Meie lugupeetud tellijatele.

Teatame, et Kohtu- ja siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastuse juhatase sellekohasel otsusel „E. Politseileht“ hakkab ilmuma 1. jaanuarist 1930. a. kaks korda kuus: igal 1. ja 15. kuupäeval, välismaade politseiajakirjade eeskujul. „E. Politseilehe“ kaust on seejuures samaugune, nagu olid senini kahekordsed numbrid, s. o. 24-leheküljeline.

Loodame, et lugupeetud tellijad ka edaspidi toetavad „E. P.“ nii hästi uute tellijate juuretoomisega, kuulutuste andmisega, kui ka käsikirjade saatmisega.

„E. Politseileht“ suudab pakkuda oma lugejatele seda rohkem, mida enam on tal tellijaid, mida enam ilmub kuulutusi ja mida rohkem teevad kaastööd politseinikud ise, kes ju kõige paremini teavad ja näevad, kuidas on tegelik elu ja kuidas võiks ja tuleks korraldada mõndki asja.

Soovime oma tellijatele rõõmsaid pühi ja õnnelikast uut aastat ja loodame, et kõik panevad käed külge „E. Politseilehe“ hea käekäigu edendamiseks!

„Eesti Politseileht“.

Väljaandja: **Kohtu- ja siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.**

Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksusetuks järgmised isikutunnistused:

S ä ä s k, Leena Jaani tütar, välja antud Krootuse vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 321.

P e t e r s o n, August Peetri poeg, välja antud Tartu linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 20. 6. 23 a. nr. 678.

K a r m, Jüri Karli poeg, välja antud Raadi vallavalitsuselt 14. 1. 27 a. nr. 538.

K o o r t, Jakob Jüri poeg, välja antud Raadi vallavalitsuselt 10. 2. 20 a. nr. 559.

N i i t o v, Alma-Rosalie Leena tütar, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 19. 1. 26 a. nr. 5997.

Veinikauplus

Suur Tartu mnt. 19, Tallinn.

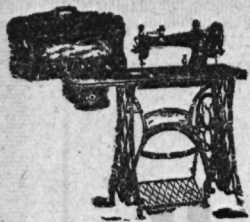
Soovitab:

likööri, napse,
konjakeid, veine,

õlut ja kõiki

koloniaalkaupi

mõõdukate hindadega.

Õmblusmasinad

Naumann, Pfaff ja Vesta on alati olnud esikohal, kuid tänavused uuendused tõstavad nende väärtust veelgi, mispärast ilma agentideta müügil ülevõim. Müük üksikult ja suurel arvul. Kuuviisi järelemaksuga. Ilutikandus hinnata.

Kr. Saar & Ko.,

Tallinn, Estonia pst. 27, kõnekr. 26-69. Tartus, Raatuse tän. 2, kõnekr. 6-94.
Rakveres, Tallinna tän. 13. Jõhvis, turuplats.

Grammofon „Homocord“ ja selle plaadid.

Olen võtnud ainuesituse kuulsa „Homophon Company“ vabrikult Berliinis (Karl Lundström kontsern) grammofoni ja plaatide peale. Et vabrik suurim ja kuulsaim on maailmas ja valmistab ülaltähendatud mitmes moodsas stiilis, mis omavad väga puhta kõla ja vastupidavuse, siis on loota sellele kaubale väga suurt edu.

Häid suitsu- ja mitmesuguseid keeduvorste,
Sinki, rull ja kondiga,
Võid, Pariisi ja eksport,
Juustu — Edamer, Schweitsi ja Bakstein,

Mune kõrges väärtuses,
Vahu- ja kohvikooft,
Konserve, liha, kala, puu- ja ajavilja,
Konserveeritud kurke

soovitab en-gros ja en-detail

P. K. „ESTONIA“ kauplused:

Turu ääres — Jaani tänav 3, telefon 8-45.

Laenupanga majas — Müürivahe tänav, telefon 23-09.

Jakobsoni tänav 4, telefon 305-18.

Uh. „ESTONIA EKSPORTTAPAMAJADE“ lihaosakond:

Turu ääres — Jaani tänav 3, telefon 8-45

soovitab odava hinnaga seapäid, -jalgu, neere, maksa, konte, lihatükke, sea- ja vasikaliha.

Odav jõulukink!

Soovitame politseiametnikkudele äsjailmunud raamatut:

ANDRES LOORITS,

Omavalitsustesse puutuvate seaduste, määruste ja korralduste juht.

E. Maddison kirjutab selle raamatu kohta muu seas:
„... juht on eeskätt mõeldud omavalitsustegelastele, kuid ta ei peaks puuduma ühelgi avalikul tegelasel. Eriti tuleks seda soovitada kohtutegelastele, advokaatidele ja politseitegelastele, sest pakutav abi on suur.“ (E Politseil. nr. 47/48 s.a.)

HIND Kr. 2.—

Saadav l. „E. Politseilehe“ talituses, Toompea lossis, tuba 34.

Telefon 7-47.

Seltskondline mäng

"Karona"

(miniatüür-piljard)

Hind Kr. 8.—

A/s. A. M. Luther

Vana Posti tän. nr. 9, telefon 6-16.

Jõulupühadeks!

Hästikerkinud sai ja maitsevad küpsised ehivad pühade-
lauda, kui nad on küpsetatud meie suurveski jahudest.
Meie pühadejahud on paremad parimaist. Müügil igal
pool üle maa. Ka 4 ja 8 kg. kottides meie plommi all.

SUURVESKI

J. PUHK & POJAD

Tallinnas, Rannavärava puiestee 21.

Oma telefonikeskjaam.

Telegr. aadress: PUHK — TALLINN.

Harukontor: Tallinnas, Estonia puiestee 27.

Kontorid: Tartus, Narvas, Pärnus, Viljandis, Petseris,
Valgas, Rakveres, Tapal, Nõmmel ja Türil.